

IN MEMORIAM IOAN MURARIU (1937-2011)

— Iată, a trecut deja un an de când ne-a părăsit, pe neașteptate, prof.dr. Ioan Murariu, un remarcabil slujitor al muzei Clio, în dubla ipostază de dascăl în învățământul preuniversitar și universitar bacăuan și de cercetător al istoriei medievale a Moldovei, cu precădere al istoriei secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea.

Se apropia de frumoasa vârstă de 75 de ani și dovedea o vitalitate molipsitoare.

La Simpozionul Național „V. Pârvan”, organizat anual de Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, în deschiderea lucrărilor, la 6 octombrie 2011, și-a prezentat o carte dragă lui, la care a lucrat mulți ani, monografia comunei natale, Cristinești-Botoșani (în care partea de etnografie a fost scrisă de

cunoscuta cercetătoare a artei populare din Moldova, prof.dr. Angela Paveliuc-Olariu). A participat activ la lucrările simpozionului menționat, îmi vorbea de alte câteva proiecte științifice, mă încuraja în privința stării mele de sănătate care în acele zile nu era dintre cele mai bune.

Dar timpul n-a mai avut răbdare. La doar câteva zile, într-o după amiază am primit un telefon, de la un cunoscut comun, care m-a anunțat scurt: „a încetat din viață, cu cca. o oră mai înainte, prof.dr. Ioan Murariu”. S-a întâmplat acest trist eveniment în după amiaza zilei de 11 octombrie 2011. Moire s-a grăbit tăindu-i firul vieții pe neașteptate. S-a retras din tumultul vieții în liniște, cu discreție și cu sentimentul datoriei împlinite. Vestea tristă, despre tragicul eveniment, m-a marcat, obligându-mă, ca de acum înainte, când vorbesc despre colegul și prietenul Ioan Murariu să folosesc doar timpul trecut al verbului „a fi”.

L-am cunoscut pe Ioan Murariu cu peste patru decenii în urmă când, în toamna anului 1967, după absolvirea Facultății de Istorie-Filosofie din cadrul Universității „Al.I.Cuza” din Iași, cu rezultate foarte bune la învățătură, a fost repartizat în învățământul superior la Facultatea de Istorie-Geografie din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani din Bacău, devenindu-mi coleg de catedră. I-am fost deci coleg, în primul rând, dar și șef ierarhic, respectiv șef de catedră și apoi decan, având în toate ipostazele cu el o colaborar exemplară.

Atât în cadrul catedrei, cât și în cadrul facultății sau al Filialei Bacău a Societății de Științe Istorice din România, în organizarea unor simpozioane și sesiuni științifice, în participarea, la multe sesiuni științifice din țară etc. am colaborat foarte bine, ca

adevărați colegi de breaslă, având idealuri și obiective comune. Așa că acum, la despărțire, mărturisesc că l-am cunoscut bine pe OMUL, profesorul și istoricul medievist Ioan Murariu, care a slujit cu tenacitate benedictină și har în templul lui Clio, spre binele elevilor și studenților pe care i-a învățat, spre beneficiul colegilor de specialitate și a comunității în care a trăit.

Ioan Murariu s-a născut la 20 ianuarie 1937 în satul Dămileni, comuna Cristinești, județul Botoșani, într-o familie de oameni gospodari, truditari ai pământului.

După clasele primare în satul natal Dămileni, a urmat clasele gimnaziale la Cristinești, apoi câțiva ani a fost elev la Școala Medie Tehnică de Statistică, transformată în 1955 în Școală profesională printr-o măsură nedreaptă. Și-a finalizat cursurile liceale la Liceul Teoretic (Școala Medie) din orașelul Trușești, raionul Trușești, regiunea Suceava. După finalizarea claselor liceale, a ocupat, pentru scurte stagii, diverse posturi precum statistician, planificator, învățător necalificat, profesor necalificat. În această perioadă (între nov. 1957 și oct. 1960) și-a satisfăcut stagiul militar la Otopeni-București.

Între 1962 – 1967 a urmat cursurile Facultății de Istorie-Filosofie din cadrul Universității „Al.I.Cuza” din Iași, absolvite în vara anului 1967. Așa cum am mai menționat, la terminarea facultății, cu rezultate foarte bune, a fost repartizat în învățământul superior, la Facultatea de Istorie-Geografie a Institutului Pedagogic de 3 ani din Bacău. Între 1967-1974 a parcurs treptele de preparator, asistent și lector univ., prin concurs.

Era un profesionist ce promitea mult atât pe linie didactică, având rezultate foarte bune în munca cu studenții, la seminarii, cursuri (a predat și seminarizat la disciplina de Istoria medie a României și Științe auxiliare ale istoriei), cerc științific, practică pedagogică etc., cât și în cercetarea științifică, axându-se pe istoria medievală a românilor și cu precădere pe istoria secolului al XVIII-lea și primele decenii ale secolului al XIX-lea.

După lichidarea abuzivă a Facultății de Istorie-Geografie, de către regimul comunist, începând din toamna anului 1974 până la pensionare, în vara anului 2000, prof.dr. Ioan Murariu a desfășurat activitate didactică în învățământul preuniversitar, ultimii ani în cadrul Liceului Pedagogic „Ștefan cel Mare” din Bacău. Parcă a fost ceva predestinat. Să ne reamintim că Ioan Murariu a început activitatea didactică ca învățător și și-a încheiat munca în slujba învățământului la un liceu pedagogic care are menirea de a pregăti învățători.

În cadrul învățământului preuniversitar, a dobândit toate gradele didactice, respectiv definitivatul, gradul didactic II și gradul didactic I.

Pensionarea sa în 2000 nu a însemnat încetarea activității didactico-științifice. A continuat a preda în învățământul preuniversitar până în 2005, iar preocupările de cercetare științifică, au continuat, detaliu semnificativ, până spre prânzul zilei în care a plecat pe drumul fără întoarcere fizică.

Așa cum am mai menționat, vreme de 44 de ani, prof.dr. Ioan Murariu a îmbinat armonios, cu rezultate remarcabile, activitatea didactică, prezentată pe larg mai sus, cu munca de cercetare științifică.

Din capul locului ne asumăm responsabilitatea de a afirma că a fost un cercetător pasionat, cu talent chiar de cercetător în arhive, de o tenacitate de sorginte pârvaniană. Stau mărturie în acest sens cărțile, studiile și articolele rămase de la el. În martie 1979 și-a susținut, în cadrul Universității „Al.I. Cuza” din Iași, teza de doctorat cu tema **Comerțul intern al Moldovei la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea**, bine apreciată de Comisia de doctorat, dar din nefericire nepublicată până azi, deși problematica abordată se regăsește în multe din cele peste 90 de studii și articole publicate în reviste de specialitate precum: *Studii și Cercetări Științifice* – Bacău, *Carpica* – Bacău, *Hierasus* – Botoșani, *Studii și Comunicări* – Focșani, *Memoria Antiquitatis* – P. Neamț, *Acta Moldaviae Meridionales* – Vaslui, *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D.Xenopol”* – Iași, *Codrul Cosminului* – Suceava, *Zargidava* – Bacău, *Arhiva Genealogică* – Iași, volumele publicate de SIRAR, la nivel național, și *Buletinul științific – SIRAR – Filiala Bacău*. A avut o pasiune remarcabilă pentru istoria locală, a fost un adept al „localismului creator” (vezi monografiile sale despre satul natal Dămileni, comuna natală Cristinești s-au despre Ținutul Herței).

Între cărțile publicate de prof.dr. Ioan Murariu, care-l reprezintă, pe lângă monografia comunei natale Cristinești, menționată la începutul acestui text, mai consemnăm seria de dicționare de arhaisme și termeni istorici, culminând cu cel intitulat **8500 de termeni istorici și arhaisme (Dicționar)**, apărut în 2008, și îndeosebi **Istoria Ținutului Herța până în 1940**, (Bacău, 1997 și ed. a II-a completată, Bacău, 2010, premiată în 2011 la Salonul Internațional de carte de la Chișinău), o lucrare de mare interes, unicat în istoriografia românească.

Trebuie să menționăm că Ioan Murariu a fost un talentat autor de texte de popularizare a istoriei românilor, oprindu-se asupra unor evenimente și personalități remarcabile, din istoria medievală a românilor. Asemenea texte, de popularizare a istoriei a publicat în cotidiene și săptămânale precum *Steagul Roșu* – Bacău, *Ceahlăul* – P. Neamț, *Clopotul* – Botoșani, *Monitorul de Bacău*, *Deșteptarea* – Bacău, *Catedra*, *Ziua* și *Ultima oră* din Bacău, sau în *Glasul, Făclia, Literatură și Artă* din Chișinău. Din aceste texte, multe au fost reunite în volumul intitulat **100 de mărturii istorice din documente și cronici**, publicat la Bacău în 2007.

Profesorul Ioan Murariu a fost un om al cărții, al școlii și arhivelor, un om al cetății. Nu s-a implicat decât în proiecte complementare profesiei de istoric. Nu s-a amestecat în lumea politică. A optat pentru o viață în normalitate. Căuta liniștea. Îi plăcea să-și închipuie că trăiește într-o insulă de normalitate, bun simț, civilizație și cultură autentică.

Pentru bogata sa activitate didactico-științifică, pentru activitatea sa de popularizare a istoriei, a fost distins cu numeroase titluri și diplome, între care

menționăm: Profesor evidențiat, Cetățean de Onoare al Comunei Cristinești, mai multe Diplome și Diplome de excelență, cum sunt cele acordate de Inspectoratul Școlar Județean Bacău, Filiala Bacău a Societății de Științe Istorice din România, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Universitatea „V. Alecsandri” Bacău, Arhivele Naționale – Direcția Județeană Bacău etc.

Preocuparea sa pentru cunoașterea istoriei satului natal și respectiv a comunei Cristinești, a fost răsplătită, pe lângă titlul de Cetățean de Onoare al comunei, și cu hotărârea Consiliului Local ca Școala din Cristinești-Botoșani să-i poarte numele. Este și aceasta o dovadă că cei din satul și comuna natală îi poartă o mare recunoștință. Iată un exemplu și pentru noi care l-am cunoscut de a-i păstra o permanentă amintire, să-i prețuim cum se cuvine munca, profesionalismul și Omenia.

SIT TIBI TERRA LEVIS!

Ioan Mîtreă